

Verslag IceBear informatieavond 24 november 2022

Onafhankelijk gespreksleider is Petra Boom. Wethouder Bram Harmsma en Gerben Klaren (teamleider Vergunningen, Toezicht en Handhaving) voeren namens de gemeente het woord.

Algemeen

Programma van de avond is informeren over de stand van zaken en daarna de mogelijkheid tot het stellen van vragen. Ten behoeve van het verslag wordt een geluidsopname gemaakt. Het stellen van vragen kan op 4 manieren:

1. tijdens de informatieavond via een tool op de telefoon;
2. mondeling vanuit de zaal;
3. een vragenformulier dat na afloop in de bus in de foyer van De Meenthe kan worden gedaan;
4. vragen kunnen altijd gesteld worden via info@steenwijkerland.nl. Benoem in het onderwerp 'IceBear'.

Omwonenden en ondernemers zullen via een bewonersbrief een verslag van de informatieavond ontvangen. De gestelde vragen en antwoorden worden als bijlage toegevoegd bij de brief. De vragen en antwoorden zullen ook op de gemeentelijke website worden geplaatst.

Introductie

Wethouder Bram Harmsma en Gerben Klaren geven aan dat het mooi is dat er zoveel mensen aanwezig zijn. De aanleiding is niet zo leuk. Er zijn veel zorgen. Het doel is de overlast te verminderen. Het is erg vervelend dat we moeten constateren dat nog niet alles is opgelost. Dat geeft een ongemakkelijk gevoel.

Doel: overlast verminderen

Wethouder Bram Harmsma legt uit dat het college veel bij elkaar geweest is in verband met IceBear. Er zijn externe adviseurs ingeschakeld. Als gemeente moet je kiezen voor het algemeen belang (en niet voor een individueel belang van een bedrijf of persoon), voor een veilig woon- en leefklimaat en sta je naast de inwoners. De gemeente toetst aan de regels. Er zijn metingen uitgevoerd en er liggen rapporten. Op basis daarvan is er onvoldoende basis om juridisch op te treden. Als deze juridische basis er wel was, dan had de gemeente dat gedaan. Het doel is de overlast te verminderen. De gemeente gaat daarover in gesprek met IceBear. Bij een juridisch traject ben je niet meer in gesprek en raak je verwickeld in langdurige procedures. Daarbij vermindert de overlast niet op korte termijn.

Bevoegdheden gemeente algemeen

Wat mag de gemeente? Er is een beginselplicht tot handhaven. De gemeente moet dan kiezen voor een bestuurlijke herstelmaatregel. Daarbij is het doel de overtreding te beëindigen, niet om het bedrijf te sluiten. Het bedrijf kan de overtreding beëindigen door maatregelen te treffen. Is beëindiging van de overtreding niet haalbaar, dan wordt onderzocht of binnen de normen legalisatie mogelijk is. De handhaving houdt dan in dat er gelegenheid wordt gegeven om maatregelen te treffen. Als blijkt dat de maatregelen niet voldoende zijn wordt een volgende stap gezet. De keuze is gemaakt om in gesprek te gaan en niet een juridisch traject in te gaan. Dat dit op onbegrip stuit is begrijpelijk. Als er wel voor een juridisch traject wordt gekozen, is er sprake van een mogelijk lange juridisch procedure. Inclusief de afwikkeling van de bezwaar- en beroepsmogelijkheden, ben je dan al snel twee jaar verder. De ondernemer zal in die periode de uitspraak van de rechtbank afwachten en geen maatregelen treffen. In die periode zal er geen verbetering optreden in de overlastsituatie.

Situatie IceBear: niet handhaven maar maatwerkvoorschriften en nieuwe metingen

De gemeente gaat maatwerkvoorschriften opleggen aan IceBear. Dan worden er wél maatregelen genomen. Daarna moet er opnieuw gemeten en gemonitord worden. Blijkt dat de maatregelen niet voldoende zijn, dan kan alsnog handhavend opgetreden worden. Ook deze procedure kost tijd, maar de gemeente heeft te maken met wettelijke spelregels. De gemeente beseft dat dit door de omgeving als knellend wordt ervaren.

De overtreding moet met zekerheid aanwezig zijn op het moment dat het college een handhavingsmaatregel inzet. In juni zijn metingen verricht. Deze metingen zijn in oktober ontvangen door de gemeente. De rapporten laten zien dat op een paar punten overschrijdingen zijn. Maar ondertussen heeft IceBear maatregelen genomen om de overlast in te perken. De situatie op het moment van meten was dus anders dan nu. Om een overtreding te constateren is er steeds een nieuwe controle/meting nodig nadat er verbeteringen door IceBear zijn doorgevoerd. Daardoor kan er, juridisch gezien, niet handhavend worden opgetreden.

De stappen die bij een handhavingstraject doorlopen zouden moeten worden zijn gelijk aan de stappen die nu ook worden gezet. Bij een handhavingsbesluit zou eerst een voornemen tot handhaven gestuurd moeten worden en een hersteltermijn gegeven moeten worden voor het treffen van maatregelen. Daarna moeten er weer metingen uitgevoerd worden.

Bij de weg die nu wordt gekozen moeten dezelfde stappen worden gezet (maatregelen en daarna weer meten), maar bestaat niet de onzekere juridische uitkomst van een handhavingstraject met bezwaar en beroep. Het gevoel kan ontstaan dat je nu achter de feiten aanloopt, maar er is hoe dan ook een nieuwe controlemeting nodig om te kunnen constateren of er sprake is van een overtreding nadat de maatregelen door IceBear zijn uitgevoerd.

Inschakelen externe adviesbureaus

Er is gekozen voor externe adviesbureaus omdat dit een omvangrijk en complex dossier is. Daar is goede kennis en expertise voor nodig. Deze inhoudelijke expertise is niet aanwezig bij de gemeente Steenwijkerland. TAUW heeft het meetrapport van de Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA) over stof op inhoud beoordeeld. Oosterveen & de Groot heeft het meetrapport juridisch beoordeeld.

Onderzoek naar schadelijke stoffen

Formaldehyde/stof

Formaldehyde is een zeer zorgwekkende stof. Als daar veel van vrijkomt is dat zorgwekkend en in potentie kankerverwekkend.

Conclusie GGD

De GGD concludeert dat er geen sprake is van onomkeerbare gezondheidsrisico's. Dat is een ongemakkelijke term. Het gaat om stoffen waar je wel ziek van kunt worden/klachten van kunt krijgen, maar er ontstaat geen blijvende schade. De GGD concludeert wel dat er chronische stress kan ontstaan bij omwonenden en ondernemers.

Aanvullende metingen

De ODRA heeft op 29 juni 2022 een meting uitgevoerd naar stof. De meting is uitgevoerd in de uitlaten. Op één uitlaat is geen overtreding geconstateerd. Op de andere uitlaat is wel een overschrijding geconstateerd. Er is geen sprake van een 10-voudige overschrijding. De meting is echter op één moment uitgevoerd. In de periode daarna zijn verbeteringen doorgevoerd door IceBear. Zowel de ODRA als de GGD concluderen dat er geen zorgen zijn voor verspreiding van de stof in de omgeving.

De gemeente moet het doen met feitelijke constatering/bewijsmateriaal. Daarom moeten er nieuwe metingen worden uitgevoerd nadat IceBear de verbeteringen heeft doorgevoerd. Het doekenfilter was een tijdelijke maatregel. Halverwege november is het definitieve stoffilter geplaatst en in gebruik genomen. Volgens IceBear, de Omgevingsdienst (OD) en TAUW moet dit stoffilter de overlast van stof verminderen. Om dat te concluderen zijn er nieuwe metingen nodig.

In de meting op 29 juni 2022 is niet meegenomen wat er in de rest van het bedrijf gebeurt. Dit is ook een zorg voor de gemeente. Daarom vindt de gemeente dat aanvullend onderzoek nodig is. Ook is van belang of er uitstoot is van de biomassacentrale en/of het opslagterrein daarvan. Dat is in de metingen niet meegenomen.

A- en B-hout

Er is onderzoek gedaan naar het stof dat vrijkomt bij de verbranding. Betreft A- en B-hout. A- en B-hout is schoon hout dat vrij is van chemicaliën. Er is vastgesteld dat er alleen A- en B-hout wordt gebruikt door IceBear. C-hout is niet aanwezig. Er is niet geconstateerd dat er iets anders dan A- en B-hout wordt gebruikt. In een maatwerkvoorschrift wordt voor de zekerheid opgenomen dat alleen A- en B-hout is toegestaan.

Wat gaan we doen?

1. De gemeente moet het doen met feitelijke constatering/bewijsmateriaal. Daarom wordt een oproep aan de zaal gedaan om klachten te blijven melden bij de OD. Daarbij ook aangeven op welke datum, welk tijdstip, de locatie en wat voor overlast precies. Dit helpt de gemeente en de OD om nieuwe metingen goed uit te voeren. Daarnaast zorgt dit voor dossiervorming.
2. De gemeente biedt omwonenden de mogelijkheid om een afspraak te maken om inhoudelijke vragen te bespreken. Daarvoor kunnen, indien nodig, verschillende specialisten aanschuiven.
3. Er worden vervolgmetingen uitgevoerd (naar geluid, stof en formaldehyde). Er zijn in Nederland maar een paar bedrijven die deze metingen kunnen doen. Wanneer er geen sprake is van verbetering wordt er gehandhaafd.
4. De gemeente blijft met IceBear in gesprek. Het kan zo zijn dat het bedrijf wel binnen de regels past, maar dat er toch overlast wordt ervaren. Op zo'n moment is het belangrijk om in gesprek te blijven, zodat er mogelijk nog iets extra's gedaan kan worden om de overlast te beperken.
5. Er vinden periodiek controles plaats. Het stoffilter is inmiddels geplaatst en op 23 november 2022 in gebruik genomen. Er is nog geen officiële milieucontrole geweest, maar een toezichthouder van de gemeente is ter plaatse geweest en heeft waargenomen dat er een wezenlijk verschil is. Dit ligt in lijn met de verwachtingen van OD/TAUW/IceBear. Dit is een constatering, er komen metingen om het effect in kaart te brengen.
6. Bij nieuwe relevante informatie, resultaten en vervolgstappen worden omwonenden per brief geïnformeerd. Ook zal er een bericht op de gemeentelijke website geplaatst worden.